

KRIZOVÝ PLÁN

Základní škola a Mateřská škola Střelice,
okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Základní škola Střelice

Obsah

Úvod	5
Krizové oblasti	6
1 Záškoláctví.....	6
1.1 Primární prevence záškoláctví.....	6
1.2 Podmínky stanovené školním řádem	6
1.3 Doporučené rady při zjištění záškoláctví	7
1.4 Doporučený postup při záškoláctví.....	7
2 Nekázeň.....	9
2.1 Podmínky stanové školním řádem pro kázeň ve škole	9
2.2 Doporučený postup při zjištění nekázně ve škole.....	9
3 Agrese a agresivita.....	11
3.1 Primární prevence agrese	11
3.2 Doporučený postup při verbální agresi	12
3.3 Doporučený postup při řešení agresivity žáků.....	12
4 Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí	14
4.1 Preventivní opatření	14
4.2 Postup při ohrožení školy rizikovou situací.....	14
5 Šikana.....	16
5.1 Podoby šikany	16
5.2 Kompetence školy	16
5.3 Doporučený postup při zjištění šikany	17
5.4 Postup rodičů při podezření na šikanování	18
6 Kybešikana	20
6.1 Doporučené rady pro oběť kyberšikany	20
6.2 Doporučený postup při kybešikaně	20
7 Krádeže a vandalismus	22
7.1 Doporučené rady při krádeži	22
7.2 Doporučený postup při nahlášené krádeži žákem	22
7.3 Doporučený postup při zjištění vandalismu na půdě školy.....	23
8 Návykové látky.....	24
8.1 Doporučené postupy pro školy a školská zařízení.....	25
8.1.1 Konzumace návykových látek ve škole	25
8.1.2 Přinášení omamných a psychotropních látek do školy a nabízení dalším žákům .	26
8.1.3 Zachycení podezřelých látek	26

8.1.4	Zachycení žáka při kouření v prostorách školy.....	26
8.1.5	Konzumace alkoholu v prostorách školy	26
8.1.6	Příchod žáka do školy pod vlivem alkoholu	27
8.1.7	Záchyt alkoholu nebo tabáku u žáka.....	27
9	Netolismus.....	29
9.1	Rizika spojená s netolismem	29
9.2	Jak předcházet rozvoji netolismu.....	29
9.3	Doporučené postupy při netolismu.....	30
10	Rasismus a xenofobie	31
10.1	Primární prevence rasismu a xenofobie	31
10.2	Doporučený postup v případě zjištění rasismu či xenofobie.....	31
11	Sexuálně rizikové chování.....	33
11.1	Primární prevence sexuálního chování.....	33
11.2	Doporučený postup při řešení sexuálně rizikového chování	33
12	Poruchy příjmu potravy	35
12.1	Doporučené rady při podezření nebo zjištění PPP	35
13	Sebepoškozování	37
13.1	Doporučený postup při sebepoškozování	37
13.2	Nevhodný postup	37
14	Syndrom CAN.....	39
14.1	Varovné signály	39
14.2	Doporučený postup při zjištění syndrom CAN	39
15	Poruchy autistického spektra	41
15.1	Zásady přístupu při výchově a vzdělávání žáků s PAS.....	41
15.2	Doporučený postup pro prevenci vzniku problémových situací u žáků s PAS.....	41
15.2.1	Agresivní chování žáka	43
15.2.2	Autoagresivní chování žáka.....	43
15.2.3	Riziková situace mimo budovu školy.....	44
16	Mimořádné události	46
16.1	Evakuace osob při vzniku mimořádné události.....	46
16.2	Záchranné práce při vzniku mimořádné události	46
16.3	Možné případy mimořádných událostí.....	47
16.3.1	Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy	47
16.3.2	Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení bomby.....	48
16.3.3	Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky.....	49
16.3.4	Únik nebezpečných látek při dopravní nehodě nebo technických havárií.....	49
16.3.5	Sesuvy půdy, atmosférické poruchy, zemětřesení.....	50

ZÁVĚR	51
Důležité kontakty	52

Základní informace o škole

Název: Základní škola a Mateřská škola Střelice, okres Brno-venkov, příspěvková organizace

Zřizovatel: Obec Střelice

Ředitel školy: Mgr. David Čížek

Statutární zástupce: Ing. Olga Žilková

IČO: 71011528

Telefon: 721 769 584

E-mail: info@skolastrelice.cz

Datum: 01. 09. 2025

Školní poradenské pracoviště:

Ing. Olga Žilková – zástupkyně ředitele školy pro ZŠ, vedoucí ŠPP

Mgr. Marcela Bezoušková – speciální pedagožka, výchovná poradkyně pro I. stupeň

Mgr. Zuzana Klimentová – výchovná poradkyně pro II. stupeň

Mgr. Vendula Antošová – metodička prevence

Mgr. Adéla Jedlitschková – školní psycholožka

Úvod

Krizový plán školy obsahuje charakteristiky konkrétního rizikového chování a zahrnuje postupy a doporučená řešení při výskytu projevů rizikového chování. Je sestaven školním metodikem prevence na základě fungující praxe školy a platné legislativy, konzultován a schválen ředitelem školy. Krizový plán je pomocným manuálem pro všechny pedagogické pracovníky, zároveň seznamuje zákonné zástupce žáků s vnitřními postupy školy.

Pedagogičtí pracovníci školy jsou ze zákona povinni provádět preventivní opatření v rámci všech aktivit školy a při řešení projevů rizikového chování jsou povinni postupovat dle Krizového plánu školy. Krizový plán je závazným dokumentem školy.

Související dokumenty:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č.j. 21291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních, č.j. MSMT-21149/2016

Cílem krizového plánu je stanovit závazný postup pro všechny pracovníky školy v případech podezření či výskytu projevů rizikového chování mezi žáky a zároveň eliminovat či minimalizovat škody v případě, kdy k projevům rizikového chování ve školním prostředí dojde.

Krizové oblasti

1 Záškoláctví

Za záškoláctví je považována neomluvená absence žáka. Jedná se o přestupek, kterým žák úmyslně zanedbává školní docházku. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku a povinnost žáků do školy chodit řádně a včas. Nezřídká je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince. Je chápáno jako porušení školního řádu, současně jde o porušení školského zákona, který vymezuje povinnou školní docházku a povinnost žáků do školy chodit řádně a včas. Nezřídká je spojeno s dalšími typy rizikového chování, které negativně ovlivňují osobnostní vývoj jedince.

1.1 Primární prevence záškoláctví

- posilování kladného vztahu žáků ke škole, vzdělání, spolužákům a učitelům
- pozitivní vzory chování a posilování zdravého klima školy
- nabídka mimoškolní zájmové činnosti
- důsledné seznámení žáků a zákonných zástupců se školním řádem

1.2 Podmínky stanovené školním řádem

- Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka prokazatelným způsobem, tedy písemně či elektronicky.
- V případě požadavku na uvolnění v průběhu výuky je zákonný zástupce povinen předem informovat třídního učitele písemně, nebo elektronicky. Po opuštění budovy přebírá odpovědnost za žáka zákonný zástupce.
- Po návratu do školy zákonný zástupce vždy omluví absenci v informačním systému školy, a to nejpozději do 3 kalendářních dnů.
- Absenci žáka omlouvají pouze zákonní zástupci žáka.
- Z jedné vyučovací hodiny uvolňuje příslušný vyučující, na delší dobu uvolňuje třídní učitel nebo zástupce ředitele, v případě žádosti o uvolnění žáka na dobu delší než 5 pracovních dnů rozhoduje o uvolnění žáka ředitel školy. Při dlouhodobé absenci (více jak 3 dny) známé zákonným zástupcům předem škola vyžaduje písemnou žádost o

uvolnění z výuky. K tomu slouží elektronický formulář v informačním systému školy, nebo tištěný formulář z webových stránek školy. V případě uvolnění žáka pro dlouhodobou absenci je možné vyžadovat vyjádření vyučujících žáka k dané žádosti. Žák je povinen doplnit si vědomosti, učivo a zápisy probrané látky, na kterou ve škole chyběl.

- Z neomluvené absence vždy vyplývá nutnost jejího řešení, a to některým z následujících prostředků či jejich kombinací: uvědomění zákonného zástupce třídním učitelem nebo jiným vyučujícím, osobní projednání neomluvené absence se zákonným zástupcem žáka, výchovná komise za účasti zákonného zástupce, třídního učitele, zástupce ŠPP a případně také zástupce vedení školy, kázeňský postih dle klasifikačního řádu, uvědomění příslušných orgánů (např. OSPOD...).
- Každá neomluvená absence je po zjištění projednána se zákonným zástupcem žáka. Pokud je počet neomluvených hodin vyšší než 12 za pololetí, je nutné svolat výchovnou komisi v součinnosti se školským poradenským pracovištěm. Z průběhu jednání o neomluvené absenci žáka a závěrech jednání je vždy pořízen stručný zápis podepsaný zúčastněnými osobami. Pokud je počet neomluvených hodin vyšší než 25 na prvním stupni a 30 na druhém stupni za jedno čtvrtletí, hlásí škola situaci na OSPOD.
- Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu, zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu.
- V případě zdravotních nebo jiných závažných důvodů může být žák uvolněn z vyučování. O jeho dřívějším odchodu vždy rozhodne třídní učitel, jiný vyučující nebo zástupce vedení školy (zástupce ředitele, ředitel školy) na základě přímé žádosti zákonného zástupce (prostřednictvím telefonického hovoru, žádosti v informačním systému školy nebo ověřeného e-mailu zákonného zástupce žáka).
- V případě zvýšené omluvené absence za pololetí školního roku informuje třídní učitel výchovného poradce, který doporučí další řešení (při překročení 100 hodin).
- V případě zvýšené absence v jednotlivých předmětech, informuje příslušný vyučující třídního učitele, vedení školy, žáka a zákonného zástupce, že mohou být naplněny podmínky pro nehodnocení či komisionální přezkoušení z daného předmětu.
- V případě absence žáka vyšší než 30 % za pololetí není možné žáka hodnotit, bude tak z daného předmětu nehodnocen a může mu být uloženo komisionální přezkoušení. Absence vyšší než 30 % může být posuzována individuálně na základě

objektivních skutečností či doporučení lékaře.

1.3 Doporučené rady při zjištění záškoláctví

- nejdůležitějším momentem je zjištění příčiny
- spolupráce se zákonnými zástupci, učiteli a poradenskými pracovníky školy, případně psychologem
- rozdíly mezi záškoláky a dětmi odmítajícími školu
- je-li záškoláctví důsledkem neúnosné školní situace, navodit změnu a naplánovat dlouhodobá opatření, aby se situace neopakovala
- spolupráce se ŠPZ a OSPOD
- zjišťování postavení problémového žáka v třídním kolektivu
- pomoc dítěti při návratu do třídy
- pravidelná komunikace se zákonnými zástupci žáka

1.4 Doporučený postup při záškoláctví

- o neomluvené či zvýšené absenci informuje třídní učitel výchovného poradce a školního metodika prevence, příp. také vedení školy. Třídní učitel seznámí zákonného zástupce žáka s možnými důsledky v případě nárůstu neomluvené absence. Z pohovoru se provede zápis, jehož součástí bude způsob nápravy dohodnutý se zákonným zástupcem žáka + podpis.
- při počtu neomluvených hodin nad 10 je svolána výchovná komise, které se účastní ředitel školy, zákonný zástupce žáka, třídní učitel a výchovný poradce či metodik prevence. Pozvání zákonných zástupců žáka na jednání se provádí doporučeným dopisem. O průběhu jednání se provede zápis, který zúčastněné osoby podepíší.
- v případě, že neomluvená absence žáka přesáhne 25 hodin, ředitel školy bezodkladně pošle oznámení o pokračujícím záškoláctví s náležitou dokumentací příslušnému orgánu sociálně právní ochrany dětí. Tato ohlašovací povinnost vychází z platné právní úpravy.

2 Nekázeň

V případě, že v rámci školní docházky žáka dochází k nárůstu nekázně, opakované nekázně nebo k takovému jednání, které vede ke ztížení podmínek výuky, škola (její pedagogičtí pracovníci) přistupují k následujícím opatřením, které vedou ke

zklidnění žáka, akutnímu nebo dlouhodobému řešení nekázně, a to ve spolupráci s ostatními pedagogickými pracovníky, vedením školy, zákonnými zástupci žáka, případně také s dalšími institucemi k tomu příslušnými (PPP, OSPOD, Policie ČR).

2.1 Podmínky stanové školním řádem pro kázeň ve škole

Žák je povinen:

- docházet do školy a vzdělávat se
- dodržovat školní řád a řády odborných učeben, předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byl seznámen
- plnit pokyny pedagogických pracovníků školy v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem
- chovat se v souladu s obecnými pravidly společenského chování k dospělým i jiným žákům

2.2 Doporučený postup při zjištění nekázně ve škole

Dlouhodobé řešení nekázně ve škole

- pohovor se žákem – mezi pedagogickým pracovníkem, žákem, výchovným poradcem s cílem spolupráce na bázi domluvy
- jednání s žákem a zákonným zástupcem – problémové chování je řešeno v rámci školy mezi pedagogickým pracovníkem, žákem, jeho zákonným zástupcem, výchovným poradcem. Cílem je dohoda na společném postupu při řešení nekázně (motivovanost a kompetence zákonných zástupců žáka, zvýšení kontroly a tlaku na změnu)
- jednání výchovné komise – tvoří ji ředitel školy, výchovný poradce, metodik prevence, třídní učitel, žák a jeho zákonný zástupce. Tato komise je obvykle posledním pokusem školy řešit potíže s žáky, než se obrátí na další orgány, jako jsou odbor sociálně právní ochrany dětí, Policie ČR apod. Z jednání se pořizuje zápis, který všichni přítomní podepisují. Tento zápis slouží jako podklad pro další orgány, které škola informuje o svém postupu.
- postoupení případu další straně – po aktuálním využití dostupných způsobů řešení problémového chování žáka a možnosti podpory zákonných zástupců je případ předán do kompetence další straně – OSPOD, PPP, SPC, SVP apod.

Řešení akutní nekázně žáka při výuce

- Pokud žák není schopen pracovat ve třídě a významně narušuje výuku, je z organizačních důvodů na nezbytně nutnou dobu pro zajištění kázně ve výuce vyveden z kolektivu na individuální pracovní místo za doprovodu pedagogického pracovníka. Podpora žáka v případě asistenta pedagoga je poskytována s ohledem na sdílenou roli asistenta pedagoga ve třídě.
- V případě, že žák není schopen spolupracovat ani při individuální podpoře, případně dochází k verbálnímu či fyzickému napadání, jsou neprodleně kontaktováni zákonní zástupci, kteří si žáka vyzvednou. To platí zejména při takové nekázni, která nezvládnutelně a nekontrolovatelně narušuje vzdělávání žáka nebo kolektivu, v němž se nachází.
- Pokud není možné zajistit vyzvednutí žáka zákonnými zástupci a jeho chování nadále představuje riziko pro něj samotného nebo jeho okolí, kontaktuje škola příslušné odborné nebo krizové služby a orgány.

3 Agrese a agresivita

Agrese je chování, které se projevuje záměrným poškozováním a násilným omezováním jiné osoby nebo věci. V případě osoby nemusí dojít ani k fyzickému kontaktu. Agrese se projevuje fyzicky, verbálně či myšlenkově. Agresivita je sklon k útočnému jednání, které může mít různé podoby.

Druhy agrese

- instrumentální – plánované chování s dosažením určitého cíle
- emocionální – nastává při velmi silném emocionálním stavu – fyzický nebo verbální útok na jinou osobu, případně i poškozováním majetku
- myšlenková, verbální, fyzická
- zaměřená proti osobám, věcem, na jiný objekt, než podnětový
- přesunutá, zadržovaná

Projevy agrese

- napadnutí – fyzické násilí, útok
- nepřímá agrese – intriky, pomlouvání
- popudlivost – pohotovost k afektivní explozi
- negativismus – oponování
- nevole, resentment – nenávisť, nevraživost, závistivost
- podezřívání – projekce nepřátelství na druhé
- verbální agrese – nadávky

3.1 Primární prevence agrese

- podpora tolerance, vědomí sounáležitosti a spolupráce mezi žáky
- posilování dobrých vztahů ve třídě i ve škole, podpora zdravého klimatu ve třídách, ve škole
- diagnostika třídy – seznamovací programy, nástroje pro včasnou intervenci

Pedagogický pracovník

- vyučující, vychovatel, asistent pedagoga z kmenové třídy – vzhledem k velké fyzické síle některých žáků je možné využít dalších PP i z jiných tříd
- zástupce ředitelky školy, metodik prevence
- vždy informovat ředitelku školy

3.2 Doporučený postup při verbální agresi

- nutnost jednoznačně a jasně deklarovat nesouhlas a takové chování odmítnout
- stanovení obecných pravidel soužití ve třídě (společné tvoření se žáky)
- trpělivé opravování
- v případě žákova chování a jednání ohrožující bezpečnost a zdraví jeho, ostatních žáků, vyučujících, zaměstnanců školy či jiných osob, je škola povinna uvědomit zákonného zástupce případně doporučit odbornou péči
- dle konkrétních okolností je třeba přivolat i OSPOD či orgán Policie ČR apod.

3.3 Doporučený postup při řešení agresivity žáků

- snaha o uklidnění situace – nedohadovat se, snížit hlas do klidnější polohy,

mluvit spisovně, jasně a snažit se hovor ukončit neutrálně, omluvení (nezáleží na tom, kdo je v právu), nutnost udržet třídu na své straně

- umožnění změny místa, činnosti
- zajištění bezpečnosti ostatních žáků i pracovníků školy
- izolace žáka s dohledem PP
- kontaktování Zdravotnické záchranné služby, PČR
- informování ŘŠ, TU, VP, MP
- informování ZZ
- zápis události
- následuje další šetření události a výchovná opatření
- práce s třídním kolektivem

4 Krizové situace spojené s ohrožením násilím ve školním prostředí, které přichází z vnějšího i vnitřního prostředí

Krizové situace přicházející z vnitřního prostředí

- vandalismus, šikana, kyberšikana, útoky ze strany žáků, pedagogů

Krizové situace přicházející z vnějšího prostředí

- osoba, která vnikla do školy a ohrožuje žáky, pracovníky školy

Reakce na krizovou situaci

- odplata
- strach a obavy z budoucnosti
- zhoršení prospěchu, chování
- noční můry, spánkové obtíže
- potřeba podpory a jistoty
- sklon k plačtivosti, k výbuchům zloby
- riziko výskytu depresí, drogové závislosti, sebevražedné sklony
- akutní stav spojený s psychickým onemocněním

4.1 Preventivní opatření

- nutné zabezpečení školy
- sledování rizikových projevů chování u žáků s násilnými sklony k lidem i

- zvířatům, s fascinací zbraněmi, výbušninami, s radikálním chováním a extrémismem, se sníženou schopností lítosti, s nedostatkem pozitivních vztahů
- informování žáků a zaměstnanců o tom, jak se chovat v krizové situaci
 - předcházení vzniku rizikové situace (nastavení pravidel, monitoring rizikových osob, rizikových míst a situací)
 - včasná identifikace příznaků rizikové situace

4.2 Postup při ohrožení školy rizikovou situací

- vedení kontaktních informací, zaměstnanec s výcvikem v poskytování první pomoci, nahlášení krizové situace
- vytýčení společného místa setkání – viz požární evakuační plán
- instrukce pro zvládnutí pořádku ve třídě/škole
- informování ZZ (médií)
- zajištění snadného vjezdu/vstupu policie/zdravotníků
- následná intervence pro žáky, zaměstnance, rodiče (zajištění psychologické podpory odborníky)
- zajištění pokračování výuky, zakomponování preventivních prvků do výuky
- v případě krizové situace vyrozumět pracovníky školy, žáky, rodiče, bezpečnostní složky, zdravotnickou pomoc, subjekty poskytující psychologickou pomoc, OSPOD

5 Šikana

Šikanování je jakékoliv chování, jehož záměrem je ublížit, ohrozit nebo zastrašovat žáka, případně skupinu žáků. Spočívá v cílených a opakovaných fyzických a psychických útocích jedincem nebo skupinou vůči jedinci či skupině žáků, kteří se neumí nebo z nejrůznějších důvodů nemohou bránit. Zahrnuje jak fyzické útoky v podobě bití, vydírání, loupeží, poškozování věcí, tak i útoky slovní v podobě nadávek, pomluv, vyhrožování či ponižování. Může mít i formu sexuálního obtěžování až zneužívání. Nově se může realizovat i prostřednictvím elektronické komunikace, jedná se o tzv. kyberšikanu. Ta zahrnuje útoky pomocí e-mailů, sms zpráv, vyvěšování urážlivých materiálů na internetové stránky, sociální sítě apod. Šikana se projevuje i v nepřímé podobě jako demonstrativní přehlížení a ignorování žáka či žáků skupinou spolužáků.

5.1 Podoby šikany

- přímá fyzická – bití, plivání, tahání za vlasy, nevhodné doteky
- nefyzická verbální – vulgární nadávky, sexuálně nevhodný jazyk, zraňující komentáře k rase, národnosti, etnicitě, náboženství nebo sexualitě, kruté a zraňující komentáře na osobní vzhled nebo povahu, výhrůžky, násilné a manipulativní příkazy
- nefyzická neverbální – urážlivá gesta a zvuky, zírání, vysmívání se žákovi, používání zastrašujících nebo výhrůžných výrazů ve tváři, nebo v řeči těla, bouchání nebo házení předmětů, ničení/schovávání/kradení věcí nebo učebních pomůcek
- nepřímá šikana – způsobení emocionálního a psychologického utrpení nebo poškození sociálního statusu oběti – záměrná ignorace nebo izolování žáka, skryté ničení nebo krádež osobních věcí, rozšiřování zákeřných pomluv a lží, neoprávněná nařčení ze sexuálního obtěžování, ničení pověsti a reputace, ponižování před ostatními žáky i pedagogy, nepříjemné sexuální provokace
- elektronická šikana – viz podkapitola kyberšikana
- šikana zaměřená na učitele

5.2 Kompetence školy

- zodpovědnost školy za žáky
- oznamovací povinnost vůči rodičům oběti a agresora, v případě, že šikana naplňuje skutkovou podstatu přestupku nebo trestného činu i také Policii ČR a OSPOD

Pedagogický pracovník

- předcházení šikanování mezi žáky
- okamžité řešení projevů šikany
- poskytnutí pomoci každé oběti

Třídní učitel

- sledování vztahů ve třídách
- zjišťování prvotních příznaků šikany

- realizace individuálních rozhovorů s aktéry, svědky a rodiči
- spolupráce s MP

Školní metodik prevence

- realizace individuálních rozhovorů s aktéry šikany, svědky, ZZ
- získávání podkladů pro řešení problému
- ohlašovací povinnost
- zajištění intervenční pomoci

Výchovný poradce

- realizace individuálních pohovorů s aktéry, svědky, ZZ
- vytvoření týmu podílejícího se na vyřešení problému – MP, TU, ŘŠ

5.3 Doporučený postup při zjištění šikany

- okamžité zahájení vyšetřování šikany při podezření na šikanování i při informování ZZ pedagogického pracovníka o podezření na šikanování
- informování ZZ o výsledcích vyšetřování šikany
- návrh potrestání agresorů

5.4 Postup rodičů při podezření na šikanování

- informování ZZ o podezření na šikanování TU, popř. jiného PP
- v případě neuspokojivého řešení TU, MP a VP, se ZZ obrátí s informací na ŘŠ
- v případech prokazatelných projevů šikany se ZZ přímo obrátí s informací na ŘŠ
- jsou-li ZZ přesvědčeni, že postupuje škola při řešení šikanování nedostatečně – informování ČŠI – stížnost

Vyšetřování počáteční šikany

- odhadnutí závažnosti onemocnění skupiny a stanovení formy šikany
- realizace rozhovorů s těmi, kteří na šikanování upozornili a s oběťmi
- nalezení vhodných svědků
- realizace individuálních, případně konfrontačních rozhovorů se svědky (nikoli však konfrontace obětí a agresorů)
- zajištění ochrany obětem
- realizace rozhovoru s agresory, případně konfrontace mezi nimi
- informování ZZ účastníků šikany
- práce s třídním kolektivem

Vyšetřování pokročilé šikany

- překonání šoku PP a bezprostřední záchrana oběti
- dohodnutí PP na spolupráci a postupu vyšetřování
- zabránění domluvě agresorů na křivé výpovědi
- realizace pokračující pomoci a podpora oběti
- nahlášení Policii ČR
- vlastní vyšetřování s obětí a informátory
- realizace rozhovorů se svědky
- realizace rozhovorů s agresory, případně konfrontace mezi agresory – není vhodné konfrontovat agresora s obětí
- informování ZZ účastníků šikany
- práce s třídním kolektivem

6 Kyberšikana

Kyberšikana je forma agrese, která se uplatňuje vůči jedinci či skupině osob s použitím informačních a komunikačních technologií (počítačů, tabletů, mobilních telefonů a dalších moderních komunikačních nástrojů), a ke které dochází opakovaně, je dlouhodobá a musí být vnímána jako ubližující. Oběť se pak nedokáže útokům účinně bránit, existuje mocenská nerovnováha. Kyberšikana může vzniknout i nezáměrně – např. jako nevhodný vtip, který se v on-line prostředí vymkne kontrole.

V prostředí internetu je svědkem (ale i útočníkem) klidně i několik desítek tisíc lidí. Ti všichni se do kyberšikany mohou zapojit a stát se agresory, případně se zapojit do rozšiřování kyberšikany mezi další uživatele internetu. V případě kyberšikany může agresor provést útok kdykoli a kdekoli, není nutná přítomnost agresora a oběti na stejném místě. Pachatel kyberšikany může být anonymní, skrytý za přezdívkou nebo jiným neurčitým identifikátorem.

6.1 Doporučené rady pro oběť kyberšikany

- zachovat klid – nejednat ukvapeně
- uschovat si důkazy
- ukončit komunikaci s pachatelem
- blokovat pachatele a blokovat obsah, který rozšiřuje
- identifikovat pachatele (pokud to neohrozí oběť)
- oznámit útok dospělým (učitel, rodič)
- nebát se vyhledat pomoc u specialistů – kontaktovat specializované organizace, poradny případně Policii ČR
- žádat konečný verdikt

6.2 Doporučený postup při kyberšikaně

- vyšetření všech incidentů a podezření
- podpoření oběti a zajištění jejího bezpečí
- okamžité ukončení komunikace oběti s útočníkem
- zajištění a archivace všech důkazů kyberšikany

- požádání útočníka, aby se svého jednání zdržel, upozornění na jeho na protiprávní jednání
- znesnadnění útočnickova chování – zamezit přístup (změna e-mailové adresy, telefonního čísla, vymazání profilu apod.)
- informování ZZ agresora o jeho chování
- informování a poučení ZZ oběti
- závažné případy – oznamovací povinnost školy OSPOD případně oznámit (škola či zákonní zástupci) na Policii ČR, popř. podat trestní oznámení na neznámého pachatele

7 Krádeže a vandalismus

Krádež je takové jednání, při kterém se někdo zmocní věci, která není jeho a to za účelem si ji ponechat, používat ji apod., aniž by s tím majitel věci souhlasil, nebo o tom byl informován. Drobné krádeže se vyskytují ve všech školách a všech stupních vzdělávací soustavy. Stejně jako v předchozím případě, jsou důvody tohoto chování různé a pro vypořádání se s daným jevem je nutné se jimi vždy v konkrétním případě zabývat.

Za vandalismus se označuje svévolné poškozování a ničení veřejného i soukromého majetku či podobných statků, které nepřinášejí pachateli žádné materiální obohacení a pro které pachatel zpravidla nemá žádný motiv – většinou tak koná jen pro vlastní potěšení či pro potřebu odreagovat se. Často k němu dochází pod vlivem alkoholu nebo jiných drog.

7.1 Doporučené rady při krádeži

- každý, kdo se dopustí krádeže na školní půdě, by měl mít možnost pohovořit si o svém jednání s ředitelkou školy
- nutnost pečlivě se zabývat příčinami
- preferovat nápravu vztahu mezi poškozeným a zlodějem – zloděj by měl věc vrátit přímo poškozenému, omluvit se a nabídnout za své chování nějakou

kompenzaci

7.2 Doporučený postup při nahlášené krádeži žákem

- každou nahlášenou krádeží se zabývejte, vyšetřujte ji
- o krádeži a jejím šetření proveďte záznam, ze kterého budou jasně vyplývat všechny důležité skutečnosti: kdo – kdy – kde – jak – proč – čím.....
- informujte zákonné zástupce
- škodu většího rozsahu nahlásit Policii ČR a oznámit podezření na spáchání přestupku proti majetku, případně trestného činu majetkové povahy – hlásit také tehdy, jestliže o to žádá poškozená/ý nebo jejich zákonní zástupci.
- v případech, kdy se jedná o opakované jednání a výchovná a další opatření, která zvolila škola, neměla žádný účinek, nahlásit krádež na OSPOD

Doporučený postup při zjištění vandalismu na půdě školy

- vyhotovit záznam a pokusit se odhalit viníka
- při odhalení viníka informování zákonného zástupce
- vymáhání náhrady škody na zákonném zástupci žáka
- vymáhání náhrady soudní cestou
- při odmítnutí spolupráce ZZ nebo při opakovaném vandalismu vyrozumění OSPODu
- pokud nedojde ke smíru – náhrada vzniklé škody, ohlásit věc Policii ČR
- při opakovaném vandalismu stejným žákem oslovit PPP, SPC, SVP

8 Návykové látky

Do této oblasti spadá široké spektrum chování, které vykazuje znaky závislosti – zejména pak distribuce a užívání alkoholu, tabákových výrobků a jiných návykových látek, gambling atp. Škola vytváří podmínky pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek v prostorách školy, v jejím okolí, na všech školních akcích i při mimoškolní činnosti. Škola jasně vymezení zákaz užívání návykových látek ve škole a jejich nošení do školy. Poskytuje žákům i rodičům nezbytné informace, týkající se jejich ochrany před tímto jevem. Působí na žáky v oblasti primární prevence a to formou, která je věcná, pravdivá a přiměřená jejich rozumovému a osobnostnímu vývoji. Při řešení případů souvisejících s užíváním návykových látek nebo distribucí OPL spolupracuje s Policií ČR, orgány sociálně právní ochrany dětí, školskými poradenskými zařízeními apod.

Rizikovým chováním v souvislosti s návykovými látkami rozumíme takové vzorce chování, v jejichž důsledku dochází k prokazatelnému nárůstu zdravotních, sociálních, výchovných a dalších rizik pro jedince i pro společnost. Závislostní chování v plné míře naplňuje všechny znaky uvedené v definici rizikového chování, neboť má dopady na psychický i fyzický stav jednotlivce, může významně ovlivňovat život uživatele i jeho okolí.

Pro oblast závislostního chování považujeme za důležité zmínit význam:

- druhu návykové látky
- frekvence a délky užívání
- typu závislostního chování

Označení rizikového chování jako „závislostní chování“ může být v některých ohledech zavádějící. Chování, se kterým se setkáváme u dětí a adolescentů, nemusí nutně naplňovat znaky závislosti.

Návykové látky

- alkohol
- tabák
- konopné drogy
- těkavé látky

- stimulační látky
- opioidy
- halucinogeny
- zneužívání léků
- nové syntetické drogy
- kombinace návykových látek

8.1 Doporučené postupy pro školy a školská zařízení

- vytvoření podmínek pro předcházení výskytu případů užívání návykových látek
 - zajištění ochrany zdraví žáků před škodlivými účinky návykových látek
 - vymezení zákazu užívání návykových látek ve škole, jejich vnášení do školy školním řádem školy a vnitřním řádem školského zařízení
 - realizace preventivních programů
 - poskytování věcných a pravdivých informací o návykových látkách
 - preventivní působení na žáky v oblasti užívání návykových látek
 - podávání informací o pomáhajících institucích a možnostech řešení situace spojené s užíváním návykových látek
 - nutnost spolupráce s dalšími zainteresovanými institucemi a orgány – externími subjekty realizujícími primárně preventivní programy, školskými poradenskými zařízeními, Policií ČR, OSPOD
- **Konzumace návykových látek ve škole**
- zabránění další konzumace
 - odebrání návykové látky za přítomnosti další osoby
 - vložení návykové látky do obálky a její následné zapečetění – podpis svědka a žáka
 - v případě potřeby zajištění RZS, Policie ČR
 - informování TU, ŘŠ, VP, MP
 - písemný záznam s vyjádřením žáka
 - vyrozumění ZZ
 - informování OSPOD
 - vyvození opatření stanovených školním řádem

- **Přinášení omamných a psychotropních látek do školy a nabízení dalším žákům**
 - povinnost oznámení Policii ČR
 - informování TU, ŘŠ, VP, MP
 - informování ZZ – písemný záznam o pohovoru
 - informování OSPOD

- **Zachycení podezřelých látek**
 - odebrání a zajištění látky (do zapečetěného obalu) za přítomnosti další osoby a s použitím ochranných pomůcek
 - informování TU, ŘŠ, VP, MP
 - záznam o události a učiněných opatřeních
 - v případě, byla látka zajištěna u konkrétního žáka – písemné vyjádření žáka
 - předání nálezu Policii ČR
 - informování ZZ

- **Zachycení žáka při kouření v prostorách školy**
 - zabránění v další konzumaci
 - sepsání stručného záznamu + vyjádření žáka
 - informování ZZ
 - při opakovaném chování – vyrozumění OSPOD
 - návrh výchovných opatření, která projedná a schválí pedagogická rada
 - písemné informování ZZ

- **Konzumace alkoholu v prostorách školy**
 - zabránění v další konzumaci
 - posouzení hrozícího nebezpečí žákovi
 - v případě ohrožení na zdraví či životě RZS
 - sepsání záznamu s vyjádřením žáka
 - vyrozumění ŘŠ

- vyrozumění ZZ
- poskytnutí poradenství
- vyvození sankcí stanovených školním řádem
- v případě opakování situace – oznamovací povinnost na OSPOD

- **Příchod žáka do školy pod vlivem alkoholu**
 - zjištění zdravotního stavu žáka
 - informování ZZ, TU
 - vyzvednutí žáka ZZ
 - informování ŘŠ, VP, MP
 - vyhotovení písemného záznamu
 - návrh výchovného opatření, které projedná a schválí pedagogická rada
 - písemné informování ZZ o rozhodnutí pedagogické rady
 - v případě opakování – informování OSPOD

- **Záchyt alkoholu nebo tabáku u žáka**
 - informování TU, ŘŠ, VP, MP
 - vyhotovení písemného záznamu
 - informování ZZ
 - navrnutí výchovného opatření, které projedná a schválí pedagogická rada
 - písemné informování ZZ o rozhodnutí pedagogické rady
 - při opakování incidentu – informování OSPOD

9 Netolismus

Termínem netolismus označujeme závislost (závislostní chování či závislost na procesu) na tzv. virtuálních drogách. Mezi ně patří zejména počítačové hry, sociální sítě, internetové služby (různé formy chatu), virální videa, mobilní telefony, televize aj.

9.1 Rizika spojená s netolismem

Tělesná rizika – pohybový aparát (bolesti šíje, ramen, bederní páteře, drobných kloubů, zápěstí) a vizuální systém (bolesti očí, pálení, slzení očí, výskyt tiků, skvrny před očima, zarudlost očních víček a potíže při zaostřování při přenášení pohledu z blízkého na vzdálený cíl). Na všechny problémy spojené s očima často navazují bolesti hlavy.

Se sedavým způsobem života mohou být spojeny další problémy, např. obezita, cukrovka a srdeční onemocnění, epilepsie.

Psychologická a sociální rizika – organizace času projevující se nepravidelností v jídlu nebo nedostatkem spánku. Zhoršování mezilidských vztahů v rodině, partnerských vztazích, ve škole, popřípadě v zaměstnání. Zhoršování školního prospěchu, případně pracovních výsledků. Zvýšené riziko závislostního chování, zatěžování nervového systému vedoucí k poruchám paměti a komunikačních schopností. Větší sklon k agresivitě, rvačkám, šikanování, nepřátelskému nebo podezřivému ladění. Neschopnost rozlišení reality od fikce.

9.2 Jak předcházet rozvoji netolismu

- sledování, jaké hry jsou hrány – kladné a záporné stránky her
- důležitost výběru her a přiměřenost času jim věnovaného
- rozlišování fikce od reality
- stanovení striktních limitů
- zjišťování, zda hra není útekem od nějakých problémů
- podpora v jiných zájmech
- předcházení nudě
- posilování zdravého sebevědomí

9.3 Doporučené postupy při netolismu

- kvalifikované pozorování pedagoga
- sledování rizikových projevů – unavenost, nervozita, náhlé změny v chování, zhoršení prospěchu...
- nutnost signály nepřehlížet a nebagatelizovat
- informování ZZ + seznámení s riziky, které se s netolismem pojí
- předání odborníkům – školská poradenská zařízení, středisko výchovné péče, odborná zdravotnická zařízení, nestátní organizace orientované na danou problematiku

10 Rasismus a xenofobie

Rasistické chování je takové, které na základě přisouzení psychických a mentálních schopností a dovedností skupinám definovaným podle biologického, rasového či národnostního původu tyto příslušníky těchto skupin hodnotí a případně (ve formě „tvrdého rasismu“) je i poškozují.

Xenofobní chování je takové, které na základě subjektivně stanovených prvků cizosti (jinakosti) vyvolává obavy ze subjektů, které jsou jako cizí pojmány a v krajních případech může vést k jejich poškozování, což vyvolává protireakci.

10.1 Primární prevence rasismu a xenofobie

- zprostředkovávání demokratických hodnot a principů lidských práv a tolerance
- informování o extremismu a o negativě spojených s minulostí a současností extremismu, rasismu, xenofobie a antisemitismu a možnostech sankcí za projevy extremismu a souvisejících jevů

10.2 Doporučený postup v případě zjištění rasismu či xenofobie

- zjištění hloubky extremistického přesvědčení či rasistických, xenofobních postojů u jednotlivců a zjištění jejich případné vazby na extremistickou scénu

mimo školu

- zjištění rozšíření uvedených postojů v kolektivu, třídě, škole
- okamžité a razantní vystoupení proti projevům intolerance mezi žáky vyvolanými uvedenými postoji a názory
- informování zákonných zástupců v případě zjištění uvedených hlouběji zakotvených postojů a nabídnutí spolupráce
- v případě závažných projevů (především násilných) informování Policii ČR

11 Sexuálně rizikové chování

Sexuální rizikové chování je souborem projevů chování, které doprovázejí sexuální aktivity a současně vykazují pro jedince rizika v různých oblastech (zdravotní, sociální atd.). Lze sem zařadit např. nechráněný pohlavní styk při náhodné známosti, výrazně promiskuitní chování, rizikové sexuální praktiky, kombinace užívání návykových látek a rizikového sexu, sexuální zneužívání ve všech jeho formách, zveřejňování intimních fotografií na internetu či jejich zasílání mobilním telefonem apod.

11.1 Primární prevence sexuálního chování

- předávání informací o způsobech ochrany před pohlavními nemocemi
- informování o pojmech sexuální zneužívání a rizikové sexuální chování
- upozorňování na práva dítěte a důstojnost člověka
- podpora tvorby zdravých postojů k vlastnímu tělu, vztahům a sexuálnímu chování
- minimalizace projevů nesnášenlivosti, předsudků apod. v oblasti vztahů, sexu a sexuální orientace
- zabezpečení lepší spolupráce školy a rodiny, propojení zdravotní, sociální a výchovné intervence

11.2 Doporučený postup při řešení sexuálně rizikového chování

- pozorování změn v chování žáka – třídní učitel
- spolupráce s odborníky – školní metodik prevence, výchovný poradce,

- školní nebo klinický psycholog
- informování vedení školy
- informování zákonných zástupců žáka
- informování OSPODu, Policie ČR
- spolupráce s dalšími odborníky (psycholog, sexuolog, psychoterapeut)

12 Poruchy příjmu potravy

Mezi poruchy příjmu potravy patří mentální anorexie a bulimie a také přejídání spojené s jinými psychickými poruchami. Pro uvedené poruchy je příznačný nadměrný strach z tloušťky, nespokojenost s tělem a nadměrná snaha o dosažení štíhlosti a její udržení. Další psychické a zdravotní problémy většinou souvisí s mírou podvýživy a s intenzitou užívaných „metod“ na zhubnutí.

Poruchy příjmu potravy se často rozvíjejí pomalu a nenápadně, ztracené v nevhodných jídelních návycích vrstevníků a rodiny. Mentální anorexie začíná nejčastěji ve věku třinácti až osmnácti let, mentální bulimie obvykle mezi patnáctým až pětadvacátým rokem věku. PPP patří mezi nejčastější problémy dospívajících dívek a mladých žen.

12.1 Doporučené rady při podezření nebo zjištění PPP

- pozorování žáka – rychlé zhubnutí, zvracení s jakoukoliv argumentací, vnímá sebe sama jako příliš tlustou/tlustého, nespavost, nesoustředěnost, kožní problémy a zhoršená kvalita vlasů
- informování třídního učitele, výchovného poradce, metodika prevence, ředitele školy
- pohovor se žákem – důvody, následky jednání, nabídka pomoci
- kontaktování ZZ (pokud ZZ odmítají řešit situaci, je nutné se spojit s pediatrem, popř. OSPOD)
- doporučení nebo zprostředkování kontaktu s lékařem nebo psychologem

13 Sebepoškozování

Sebepoškozování je komplexní autoagresivní chování, které na rozdíl od sebevraždy nemá fatální následky a které lze nejlépe chápat jako nezralou,

maladaptivní odpověď na akutní anebo chronický stres, nezvladatelné emoce či myšlenkové pochody. Smrt při sebepoškozujícím aktu na rozdíl od sebevražedného pokusu není v naprosté většině případů motivem a cílem jednání.

13.1 Doporučený postup při sebepoškozování

- posouzení aktuálního rizika závažného sebepoškození
- kontaktování ZZ, systematická dlouhodobá spolupráce s rodinou
- školní psycholog, ŠPZ, krizové centrum, psychologická/psychiatrická ambulance
- stanovení jasných hranic a pravidel na půdě školy (sebepoškozování je tolerováno, ale vede ke konkrétním důsledkům – například lze zavést pravidlo, že žák může za učitelem přijít kdykoliv, když pociťuje nutkání poškodit se, ale učitel se mu nebude věnovat, pokud se poškodí (za podmínky, že jiný dospělý, učitel či rodič zvládne akutní situaci s eventuálním ošetřením či zabráněním dalším následkům).

13.2 Nevhodný postup

- snaha okamžitě odstranit sebepoškozující chování
- sankce a ignorace

14 Syndrom CAN

Syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte jakoukoliv formu týrání, zneužívání a zanedbávání dětí, která je pro naši společnost nepřijatelná. Dítě nejčastěji poškozují jeho rodiče a další členové rodiny, pokud jsou k dítěti necitliví a bezohlední a pokud je podřizují nebo využívají k uspokojení vlastních potřeb. Jedná se o zneužití fyzické síly nebo psychické nadřazenosti a moci dospělého nad podřízeným a závislým dítětem.

14.1 Varovné signály

- celková stísněnost a nezájem o dění kolem

- zvýšená opatrnost v kontaktu s dospělými
- úzkost a vyděšené reakce v přítomnosti konkrétních dospělých osob
- vyhýbání se školním a mimoškolním aktivitám
- agresivní napadání a šikanování vrstevníků
- zvýšená citová dráždivost a agresivní projevy na sebemenší podněty
- potíže se soustředěním a zhoršení prospěchu ve škole
- váhání s odchodem domů po vyučování
- neomluvené absence ve škole, útky z domova
- odmítání jídla nebo přejídání
- sebepoškozování
- známky na těle dítěte

14.2 Doporučený postup při zjištění syndromu CAN

- pozorování náhlých změn chování žáka, fyzických známek vypovídajících o násilném zacházení
- informování ŘŠ, VP
- navázání osobního kontaktu třídního učitele s žákem – pohovor – písemný záznam
- nabídnutí pomoci pedagogicko-psychologickou poradnou, Linka bezpečí
- rozhovor se ZZ – okomentování vyzorovaných problémů žáka, zjišťování příčin žákova neobvyklého chování
- při podezření z týrání, sexuálního zneužívání je kontaktování ZZ spíše nežádoucí
- u zanedbávání je spolupráce školy a rodiny žádaná

- zapojení odborníka – pediatr, PPP (lze se s PPP domluvit na kontaktu bez účasti ZZ)
- při podezření na týrání žáka, nezlepšení situace a nefungující komunikace s rodiči kontaktování OSPOD – OZNAMOVACÍ POVINNOST

15 Poruchy autistického spektra

Poruchy autistického spektra (dále jen „PAS“) jsou skupinou poruch, které se diagnostikují na základě projevů chování. V Mezinárodní klasifikaci nemocí (MKN – 10) jsou označovány jako pervazivní (všepřonikající) vývojové poruchy, mezi které jsou řazeny mj. dětský autismus, atypický autismus, Rettův syndrom, Aspergerův syndrom,

jiné pervazivní vývojové poruchy, pervazivní vývojová porucha nespecifikovaná.

Základní diagnostická triáda PAS zahrnuje různou míru narušení v těchto oblastech:

- *sociální interakce a sociálního chování,*
- *verbální i neverbální komunikace,*
- *v oblasti představitosti a hry, omezených vzorců chování, zájmů nebo aktivit.*

Stupeň závažnosti poruch bývá různý, typická je také značná variabilita projevů. I v případě nejlehčích forem postižení zhoršují sociabilitu a ztěžují zařazení jedince do společnosti. PAS jsou celoživotní, některé projevy s věkem mizí, jiné se zase mohou objevit. Žáky s PAS považujeme ve školské praxi za žáky s různou mírou speciálních vzdělávacích potřeb. Chování a jednání žáků s PAS ovlivňuje především odlišné vnímání, porozumění a sociální komunikaci.

15.1 Zásady přístupu při výchově a vzdělávání žáků s PAS

- zásada přesnosti, jasnosti instrukcí a zajištění předvídatelnosti
- zásada strukturování pracovního dne a činností
- zásada jasné a konkrétní motivace
- zásada klidného a empatického přístupu
- zásada dodržování časové souslednosti úkolů
- zásada vyšší míry vizuální podpory
- zásada posilující koncentraci pozornosti

15.2 Doporučený postup pro prevenci vzniku problémových situací u žáků s PAS

- ředitel školy určí pedagogického pracovníka, který bude odpovídat za spolupráci se ŠPZ, v jehož péči daný žák s PAS je
- pověřený pedagogický pracovník seznámí s obecnými specifiky diagnózy PAS a zásadami pro předcházení rizikových projevů chování pedagogické i nepedagogické pracovníky školy a se zásadními informacemi o individuálních

zvláštnostech a potřebách daného žáka

- pedagogický pracovník zajistí ve spolupráci se školním metodikem prevence a pracovníkem školského poradenského zařízení, který se problematikou PAS zabývá, besedy a osvětu žákům školy a jejich ZZ takovou formou, která respektuje typ PAS, nastavení a situaci konkrétního žáka s PAS a případné doporučení odborníků jako psycholog, psychiatr, neurolog...
- pověřený pedagogický pracovník úzce spolupracuje s třídním učitelem žáka, asistentem pedagoga a školním metodikem prevence, ve spolupráci s metodikem prevence organizuje kasuistické semináře pro sdílení dobré i špatné praxe v oblasti prevence a předcházení vzniku nežádoucího chování žáků s PAS, nebo v oblasti řešení akutních rizikových situací. Zajišťuje pravidelné supervize pedagogického týmu podílejícího se na vzdělávání žáka s PAS odborníkem z praxe, případně zajišťuje možnost spolupráce s odborným pracovištěm v souvislosti s dlouhodobým nácvikem zvládnání krizových situací souvisejících s projevy agrese.
- třídní učitel úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáka a pravidelně je kontaktuje ve snaze získání aktuálních informací o případných změnách, pravidelně informuje zákonné zástupce žáka o průběhu vzdělávání. Neprodleně informuje zákonné zástupce žáka a pověřeného pracovníka školy o změnách v chování, změnách aktuálního zdravotního stavu, projevech rizikového chování žáka, o plánovaných nebo náhlých změnách ve školním prostředí oproti nastavenému standardu (například onemocnění, akutní nebo plánované rekonstrukce opravy v areálu školy apod.).
- třídní učitel při práci s třídním kolektivem vždy zohledňuje věk žáků. Způsobem přiměřeným věku žáků formou nejrůznějších metod rozvíjí schopnost diskutovat, pracovat v týmu a respektovat ostatní, uvědomovat si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty a snášenlivosti.
- třídní učitel v případě potřeby a po dohodě se zákonným zástupcem, spolupracuje s lékařskými specialisty, v jejichž péči žák s PAS je – především praktický lékař pro děti a dorost, dětský psychiatr, případně dětský klinický psycholog
- Agresivní chování žáka
(brachiální agrese; kousání; kopání; házení předmětů, hraček či ničení vybavení třídy)

- snaha o zajištění bezpečí ostatním žákům (zajistíme odchod žáka s PAS x ostatních žáků ze třídy)
- na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem (v případě, že žák reaguje negativně, nekomunikujeme s ním)
- popis situace, snaha o uklidnění
- odstranění nebezpečných předmětů z žákova dosahu
- přivolání pomoci dalšího dospělého
- přibližování se k žákovi s PAS – udržení bezpečné vzdálenosti – ochranná bariéra (např. školní lavice)
- snaha o usazení žáka
- zajištění prostoru (např. u oken)
- kontaktování zákonných zástupců žáka
- kontaktování Zdravotnické záchranné služby
- při agresi vůči druhým osobám i Policie ČR (ve zvlášť závažných případech)

- **Autoagresivní chování žáka**
(kousání se; bouchání se do hlavy; bití hlavou o stěnu/o zem; vytrhávání si vlasů)
 - zajištění bezpečí ostatním žákům
 - na žáka v akutním afektivním stavu hovoříme klidným hlasem
 - snaha o uklidnění žáka s PAS
 - přivolání pomoci dalšího dospělého
 - přibližování se k žákovi – bezpečná vzdálenost
 - snaha autoagresivní chování zastavit (vždy je třeba nutné vzít v úvahu fyzickou sílu žáka, která se v situaci afektu násobí), např. vzít žáka za ruce, navázat oční kontakt, nabídnout alternativu (změnu situace)
 - kontaktování zákonných zástupců žáka
 - kontaktování Zdravotnické záchranné služby
 - při agresi vůči druhým osobám i Policie ČR (ve zvlášť závažných případech)

- **Riziková situace mimo budovu školy**

- ochrana bezpečí a zdraví žáka i mimo budovu školy
- zohlednění specifík projevů žáka s PAS
- zajištění bezpečí ostatním žákům
- snaha o uklidňování žáka s PAS
- zastavení žáka, fyzické blokování cesty k silnici a dalším nebezpečným místům (např. vodní plocha, koleje)
- zajištění, aby se do řešení situace nezapojovali kolemjdoucí
- čekáme, až afekt u žáka s PAS zeslábne
- informování školy a zákonného zástupce žáka
- kontaktování Zdravotnické záchranné služby
- při agresi vůči druhým osobám i Policie ČR (ve zvlášť závažných případech)

16 Mimořádné události

Mimořádná událost může vzniknout činností uvnitř organizace nebo může být oznámena z vnějších zdrojů.

Interní

- zpravidla požár, výbuch, úraz, vniknutí nepovolané osoby apod.
- povinnost zaměstnance bez zbytečného odkladu toto oznámit řediteli organizace nebo nejvýše postavenému zaměstnanci, který je přítomen

Externí

- informace z vnějšího zdroje – telefonicky, písemně či e-mailem
- povinnost osoby zprávu předat oprávněné osobě
- anonymní zpráva – přenos informace vedoucímu zaměstnanci
- písemný záznam s údaji, kdy byla přijata, kdo ji podával, v kolik hodin byla přijata a tento záznam bude uchován pro další řízení
- sdělení vzniklé situace všem zaměstnancům – prostřednictvím technických prostředků
- v případě nutnosti – evakuace objektu
- hlášení nadřízenému orgánu

16.1 Evakuace osob při vzniku mimořádné události

- řízení pokyny Krizového plánu školy a Požárního evakuačního plánu
- shromáždění na místě určeném v požárním evakuačním plánu
- v případě ohrožení vodou – shromáždění na místě, kde se nepředpokládá dosah vody

16.2 Záchranné práce při vzniku mimořádné události

- zajištění bezpečnosti žáků
- evakuace svěřených osob
- vlastní organizaci záchranných prací organizačně zajišťuje ředitel školy, který spolupracuje s jednotkami IZS

Důležitá krizová čísla

- INTEGROVANÝ ZÁCHRANNÝ SYSTÉM – 112
- POLICIE ČR – 158
- ZÁCHRANNÁ SLUŽBA – 155
- HASIČSKÝ ZÁCHRANNÝ SBOR – 150

16.3 Možné případy mimořádných událostí

- **Vniknutí cizí osoby či osob do areálu školy**
 - ke vstupu do budovy je využíván pouze hlavní vchod
 - kontrola každé cizí osoby provozním zaměstnancem
 - cizím osobám je vstup do školy umožněn pouze za trvalého doprovodu zaměstnance školy
 - v případě přítomnosti cizí osoby v prostorách školy, zjistí zaměstnanec důvod vstupu této osoby a ihned zabezpečí trvalý doprovod této osoby až do odchodu ze školy
 - všichni zaměstnanci jsou povinni při vstupu do budovy a při jejím opouštění se přesvědčit, zda jsou dveře všech vchodů řádně uzavřeny

Způsob zabezpečení školy

- kontrola hlavního vchodu provozním zaměstnancem
- uplatnění dohledu nad žáky dle rozpisu
- uzamčené dveře dalších vstupů do školy
- zaměstnanci školy mají zakázáno vpouštět do objektu společně s nimi jakoukoli cizí osobu
- na začátku i v průběhu školního roku jsou všichni žáci opakovaně poučeni o pravidlech BOZP, včetně zákazu vpouštět do objektu společně s nimi jakoukoli cizí osobu a o způsobu, jak se zachovat – viz školní řád
- střežení budovy elektronickým zabezpečovacím systémem mimo dobu školního vyučování
- kontrola osob pověřenou osobou – zaměstnancem školy

Aktivní útočník

- akce je naplánovaná
- útok přichází nečekaně a je většinou velmi brutální
- cílem je zabít nebo zranit co nejvíce lidí v krátkém čase
- místem útoku bývá prostor s velkou hustotou lidí
- výběr obětí je náhodný
- různí útočníci volí různé druhy zbraní
- útok trvá cca 15minut
- útočník se obvykle nechce dostat do střetu s policií

Doporučený postup v případě útoku

- únik PP se všemi žáky
 - zamknutí ve třídě – zbarikádování, znemožnění nebo zkomplikování vstupu
 - vypnutí techniky v učebně – PC – ticho je důležité
 - zapnutí tichého režimu mobilů – přístroj nevypínej
 - varování ostatních – mobil, rozhlas
 - volání tísňové linky 158
 - snaha o uklidnění žáků
 - zákaz reakce na osoby za dveřmi – možná lest
 - vyčkání na příchod policie
 - v případě přímého útoku útočníka – obrana
-
- **Teroristický čin – anonymní oznámení o uložení bomby**
 - pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou telefonátu, je třeba zapsat znění o umístění a druhu výbušniny
 - pokud bude oznámení o uložení bomby sděleno formou písemnosti či elektronickou formou, písemnost uschováme k dalšímu šetření

Doporučený postup

- nahlášení události na linku IZS 112 nebo HZS – 150 nebo Policie ČR – 158
- bomba v prostorách školy – okamžitá evakuace (stejným způsobem jako při požáru – viz požární evakuační plán)

- zákaz dotýkání se podezřelého předmětu
- dodržování pokynů bezpečnostních složek
- **Teroristický čin – obdržení podezřelé zásilky**
- neočekávaná zásilka od neznámého odesilatele
 - výhružný text na zásilce
 - zapáchající zásilka
 - zásilka, u které po otevření zjistíme, že obsahuje prášek nebo podezřelý předmět

Doporučený postup

- s podezřelou zásilkou netřepat ani nevyprazdňovat její obsah
- opustit místnost, umýt se vodou a mýdlem a událost ohlásit na linku HZS – 150 nebo na linku policie ČR – 158
- před zavoláním na tísňovou linku, je třeba zvážit skutečnosti, které vedou k názoru, že se jedná o podezřelou zásilku
- **Únik nebezpečných látek při dopravní nehodě nebo technických havárií**
- havárii s únikem nebezpečných látek neprodleně nahlásit na ohlašovně, pověřenému zaměstnanci, nebo na linku HZS 150

Hlavní zásady

- nepřibližovat se k místu havárie
- provést ukrytí dle pokynů
- uzavřít a utěsnit dveře, okna a jiné otvory
- vypnout ventilaci
- sledovat informace v rozhlase, televizi a místním rozhlase
- budovu školy opustit jen na pokyn

V případě radiační havárie navíc

- ochrana dýchacích cest – vodou navlhčené roušky (kapesník, ručník apod.), ochrana hlavy – čepice, klobouk, šála tak, aby vlasy byly úplně zakryty a zvolená pokrývka chránila též čelo, uši a krk, povrch těla chránit kombinézou, kalhotami, pláštěm nebo pláštěnkou, ochrana rukou – rukavicemi, igelitovým

- sáčkem, nebo omotat kusem látky, nohy chránit vysokými botami
- evakuační zavazadlo
 - jodové přípravky (tablety) a prostředky individuální ochrany převzít a použít až na základě veřejné výzvy
-
- **Sesuvy půdy, atmosférické poruchy, zemětřesení**
 - sledování aktuální informace o počasí
 - zjištění rozsahu havárie
 - poskytnutí 1. pomoci
 - evakuace z ohroženého místa, dodržování pokynů záchranářů

ZÁVĚR

S tímto dokumentem jsou seznámeni všichni zaměstnanci školy. Zároveň je přístupný i na webových stránkách školy. Krizový plán bude doplňován či obměňován v případě výskytu nebo zvýšení určitého rizikového chování na škole.

Vypracoval:

Mgr. David Čížek (ředitel školy) ve spolupráci se členy ŠPP

Důležité kontakty

Tísňová linka pomoci 112

Hasiči (HZS ČR) 150

Záchranná služba 155

Policie ČR 158

Policie ČR, OO Rosice 974 626 850

Linka bezpečí Linka bezpečí: 116 111

rodičovská linka: 840 111 234, 606 021 021

Linka bezpečí dětí a mládeže – 800 155 555